T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

DİLİMİZİN ZENGİNLİKLERİ PROJESİ

"Sözlük Özgürlüktür"

UYGULAMA KILAVUZU
2026-2027 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI

EKİM 2026

611606642 - 611606642 - 611606642 - 611606642

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 3

AMAÇ 3

KAPSAM 3

DAYANAK 3

TANIMLAR 4

HEDEF KİTLE 4

GENEL ESASLAR 4

KURUL/KOMİSYONLARIN OLUŞUMU VE GÖREVLERİ 5

a. Merkez Yürütme Kurulunun Oluşumu ve Görevleri 5

b. İl Yürütme Komisyonunun Oluşumu ve Görevleri 5

c. İlçe Yürütme Komisyonunun Oluşumu ve Görevleri 5

ç. Okul Yürütme Komisyonunun Oluşumu ve Görevleri 5

ETKİNLİK UYGULAMA REHBERLERİ 6

1. Okul Öncesi Etkinlik Uygulama Rehberi 6

2. İlkokul/Ortaokul Etkinlik Uygulama Rehberi 6

3. Lise Etkinlik Uygulama Rehberi 10

ESER LİSTELERİ 13

a. Okul Öncesi Eser Listesi 13

b. İlkokul Eser Listesi 13

c. Ortaokul Eser Listesi 13

ç. Lise Eser Listesi 14

SÖZLÜK LİSTELERİ 14

a. Türkçe Sözlük Kaynakçası 14

b. Türkçe Sözlükler 15

c. Türkçe Eş Anlamlı ve Karşıt Anlamlılar Sözlükleri 15

ç. Deyimler Sözlükleri 15

d. Söyleyiş Sözlükleri 15

e. İmla Terimleri Sözlükleri 15

f. Başka Dillerden Sözlükler 16

g. Farklı Alanlarda Sözlükler 16

EKLER 16

İletişim Bilgileri 16

61160664 - 61160664 - 61160664

GİRİŞ

Dil; iletişim kurmanın yanı sıra düşünmenin, kültürü aktarmanın, ortak hafızayı yaşatmanın ve bireyin kendisini doğru ifade etmesinin temel araçlarından biridir. Dilimizin Zenginlikleri Projesi, öğrencilerin yaş ve gelişim özelliklerine uygun biçimde söz varlığını geliştirmeyi, sözlük kullanma alışkanlığı kazandırmayı, okuma ve dinleme yoluyla kelimelerle bağ kurmayı ve öğrendikleri kelimeleri doğru bağlamlarda kullanmalarını desteklemeyi amaçlamaktadır.

Bu kılavuz; 2026-2027 eğitim ve öğretim yılında okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kademelerinde yürütülecek faaliyetlerin planlı, kapsayıcı, uygulanabilir, ölçülebilir ve görünür biçimde gerçekleştirilmesine rehberlik etmek üzere kademeler arası ortak bir çerçeve olarak hazırlanmıştır. Faaliyetler, aynı proje hedefi korunarak öğrencilerin gelişim düzeyi, okulun imkânları, öğretim programları ve yerel şartlara göre uyarlanır.

AMAÇ

Kılavuzun amacı; Dilimizin Zenginlikleri Projesi kapsamında dört eğitim kademesinde yürütülecek faaliyetlerin uygulama usul ve esaslarını belirlemek, okul/ilçe/il düzeyindeki görev dağılımını açıklamak, ortak izleme ve değerlendirme ölçütleri oluşturmak ve öğrencilerin Türkçenin söz varlığıyla yaş düzeylerine uygun, etkin ve üretken biçimde buluşmasını sağlamaktır.

KAPSAM

Kılavuz; Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel okul öncesi eğitim kurumları, ilkokullar, ortaokullar ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler ile öğretmenler, okul yöneticileri, veliler ve il/ilçe yürütme birimleri tarafından yürütülecek proje faaliyetlerini kapsar.

DAYANAK

- T.C. Anayasası
- 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu
- 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
- 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
- Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği
- Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği
- Millî Eğitim Bakanlığı Sosyal Etkinlik İzinleri Yönergesi
- Millî Eğitim Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı
- Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programları ve ilgili mevzuat hükümleri

61160664 - 61160664 - 61160664

TANIMLAR

TERİM	AÇIKLAMA
Proje	Dilimizin Zenginlikleri Projesi'ni,
Okul	Projenin uygulanacağı resmî veya özel okul öncesi, ilkokul, ortaokul veya ortaöğretim kurumunu,
Merkez Yürütme Kurulu	Projenin genel planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme süreçlerinden sorumlu birimi,
İl Yürütme Komisyonu	Projenin il düzeyinde planlanması, yürütülmesi, yarışma ve iyi örnek süreçlerinin koordinasyonundan sorumlu komisyonu,
İlçe Yürütme Komisyonu	Projenin ilçe düzeyinde okullara duyurulması, izlenmesi ve raporlanmasından sorumlu komisyonu,
Okul Yürütme Komisyonu/Ekip	Okul içi faaliyetlerin planlanması, uygulanması, görünür kılınması ve raporlanmasından sorumlu ekip veya komisyonu,
Kelime/ söz varlığı çalışması	Öğrencinin yaş ve gelişim düzeyine uygun olarak yeni kelime, kavram, deyim, atasözü veya ifadeleri fark ettiği, anlamlandırdığı ve kullandığı çalışmaları,
Ürün dosyası	Etkinliklerde ortaya çıkan pano, afiş, sözlükçe, öğrenci metni, çizim, ses/video kaydı, dijital sergi ve raporların bütününü ifade eder.

HEDEF KİTLE

Projenin hedef kitlesi; okul öncesi eğitim alan çocuklar ile ilkokul 1-4, ortaokul 5-8 ve ortaöğretim hazırlık, 9-12. sınıf öğrencileridir. Tanıtım, sergi, paylaşım ve değerlendirme süreçlerinde öğretmenler, okul yöneticileri, veliler ve ilgili paydaşlar projeye destek veren paydaşlar olarak değerlendirilir.

GENEL ESASLAR

- Faaliyetlerin merkezinde öğrencinin yaş ve gelişim düzeyine uygun söz varlığı geliştirme, kelimeyi fark etme, anlamlandırma, bağlam içinde kullanma ve Türkçeye yönelik olumlu tutum geliştirme yer alır.
- Okullar, proje eylem planını yıllık çalışma takvimlerine işler; ilgili zümre/öğretmenler ve okul yürütme ekibi uygulamayı birlikte planlar.
- Okul öncesinde etkinlikler kısa süreli, oyunlaştırılmış ve görsel/sözlü; ilkokulda somut ve etkileşimli; ortaokulda araştırma ve üretim; ortaöğretimde ise araştırma, analiz ve özgün üretim ağırlıklı yürütülür.
- Her faaliyet öncesinde hedef gruba uygun duyuru yapılır; faaliyet sonunda uygun öğrenci ürünleri okul panosu, okulun internet sayfası veya güvenli dijital ortamlarda paylaşılır.
- Yerel kurumlar, kütüphaneler, üniversiteler, belediyeler, kültür kurumları ve uygun paydaşlarla mevzuata uygun iş birliği yapılabilir.
- Özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin katılımı için içerik, süre, materyal, iletişim ve değerlendirme biçimlerinde gerekli uyarlamalar yapılır.
- Yarışma niteliğindeki faaliyetlerde şartname, ölçüt, takvim ve değerlendirme süreçleri önceden açık biçimde duyurulur.
- Dijital ve yapay zekâ destekli çalışmalarda kişisel verilerin korunması, telif, kaynak gösterme, güvenli internet, yaş uygunluğu ve öğretmen rehberliği esas alınır.
- Faaliyetler ilgili mevzuata uygun şekilde e-Okul Sosyal Etkinlik Modülü'nde kayıt altına alınır.

61160664 - 61160664 - 61160664

KURUL/KOMİSYONLARIN OLUŞUMU VE GÖREVLERİ

a. Merkez Yürütme Kurulunun Oluşumu ve Görevleri

Merkez Yürütme Kurulu;

- Ortaöğretim Genel Müdürlüğü bünyesinde, ilgili genel müdürlüklerden ve birimlerden personellerin katılımıyla oluşturulur.
- Projenin planlama, yürütme, izleme ve değerlendirmesini yapar.
- Projenin finali niteliğinde olacak yıl sonu etkinliğini planlar ve gerçekleştirir.
- Dilimizin Zenginlikleri Projesi kapsamında yapılan faaliyetleri gözlemlemek üzere okul genel ağ (internet) sayfalarını takip eder ve saha ziyaretleri gerçekleştirilebilir.

b. İl Yürütme Komisyonunun Oluşumu ve Görevleri

İl Yürütme Komisyonu;

- İl millî eğitim müdürünün uygun gördüğü il müdür yardımcısı/şube müdürü başkanlığında proje kapsamındaki her okul türünden birer okul müdürü ile birer okul öncesi, sınıf, Türkçe, Türk dili ve edebiyatı, felsefe, tarih, görsel sanatlar ve bilişim teknolojileri öğretmenlerinin katılımıyla oluşturulur.
- Projenin sağlıklı yürüyebilmesi için her ay bir ilçeyi ziyaret eder, iyi örnekleri il millî eğitim müdürlüğünün genel ağ (internet) sayfasında ve sosyal medya hesaplarında paylaşır.
- İl genelinde düzenlenecek yarışmaların şartnamelerini hazırlar ve yarışmaların, duyuru, değerlendirme, ödüllendirme süreçlerini yürütür.
- Bakanlıkça düzenlenecek yıl sonu etkinliğine gönderilecek materyalleri toplar, tasnif eder ve Bakanlığın ilgili birimine gönderir.
- Yıl sonu raporunu hazırlar ve merkez yürütme kuruluna gönderir.
- Komisyon başkanı aynı zamanda il koordinatörü görevini üstlenir.

c. İlçe Yürütme Komisyonunun Oluşumu ve Görevleri

İlçe Yürütme Komisyonu;

- İlçe millî eğitim müdürünün uygun gördüğü şube müdürü başkanlığında proje kapsamındaki her okul türünden birer okul müdürü ile birer okul öncesi, sınıf, Türkçe, Türk dili ve edebiyatı, felsefe, tarih, görsel sanatlar ve bilişim teknolojileri öğretmenlerinin katılımıyla oluşturulur.
- Projenin ilçe düzeyinde takibini, yürütülmesini sağlar.
- Eylem planlarının okullarda uygulanma oranını takip eder.
- İl millî eğitim müdürlüklerince proje kapsamında duyurusu yapılan il geneli yarışmaların duyurusunu yapar ve katılımı teşvik eder.
- Yıl sonu raporunu hazırlar ve il yürütme komisyonuna gönderir.

ç. Okul Yürütme Komisyonunun Oluşumu ve Görevleri

Okul Yürütme Komisyonu;

- Okul müdürünün uygun gördüğü müdür yardımcısı başkanlığında, en az iki öğretmen ve her sınıf düzeyinden birer öğrencinin katılımıyla oluşturulur.
- Okul yürütme komisyonu; okul öncesi ve ilkokullarda sınıf zümre başkanları, ortaokullarda Türkçe zümresi, liselerde ise Türk dili ve edebiyatı zümresi ile koordineli çalışır. Gerekli durumlarda ortaokul ve liselerde okul müdürlüğünce Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı zümresi içerisinden okul yürütme komisyonunda görev yapmak üzere daimi üye seçilebilir.
- Projenin okulda görünür olmasını ve tüm sınıflarda uygulanmasını sağlar.
- İl millî eğitim müdürlüklerince proje kapsamında duyurusu yapılan il geneli yarışmaların duyurusunu yapar ve katılımı teşvik eder.
- Yıl sonu raporunu hazırlar ve ilçe yürütme komisyonuna gönderir.

6116066426 - 6116066426 - 6116066426 - 6116066426

ETKİNLİK UYGULAMA REHBERLERİ

1. Okul Öncesi Etkinlik Uygulama Rehberi

1.1. Etkileşimli ve Paylaşımlı Kitap Okuma

Etkileşimli kitap okuma çalışmalarında öğretmen; çocuklara sorular sorar, tahminlerde bulunmalarını isteyerek onların kitapta geçen olaylara ve karakterlere tepki vermelerini sağlar. Hedef sözcükleri belirler ve çocukların bu sözcükleri kullanmalarını teşvik eder. Paylaşımlı kitap okuma çalışmalarında öğretmen, büyük ve resimli öykü kitaplarını kullanarak çocukların kitaptaki yazı ve resimleri görebilecekleri şekilde oturur. Kitap, birlikte ve etkileşimli bir şekilde okunur.

1.2. Hikâye Tamamlama

Öğretmen tarafından seçilen bir kitap, uygun okuma yöntemiyle okunur. Hikâyenin tamamı okunmadan öğretmen; uygun bir yerde okumayı sonlandırır ve çocuklardan hikâyeyi devam ettirmelerini ister. Bu yöntem uygulanırken çocukların söz dizimi kurallarına uygun cümleler kurmaları ve dil bilgisi yapılarını doğru kullanmaları teşvik edilir.

1.3. Hikâye Kartı Hazırlama

Öğretmen tarafından seçilen bir kitap, uygun okuma yöntemiyle okunur. Çocuklar küçük gruplara ayrılır. Her grubun okunan hikâyeyi yeniden anlatması ve her çocuğun hikâyenin bir bölümünü resmetmesi istenir. Hazırlanan çizimler olay sırasına göre sıralanır.

1.4. Söyle-Çiz

Öğretmen tarafından seçilen bir kitap, uygun okuma yöntemiyle okunur. Okunan kitabın ardından her çocuğa ikiye ayrılmış bir A4 kâğıdı verilir. Çocuklardan, okunan kitapta anlamını bilmedikleri bir kelimeyi söylemeleri istenir. Ardından çocuklardan bu kelimenin ne anlama gelebileceğini düşünmeleri ve kâğıdın sol tarafına kelimenin anlamına ilişkin bir resim çizmeleri istenir. Anlamı bilinmeyen kelimelerin anlamları çocuklara tek tek açıklanır ve kâğıdın sağ tarafına kelimenin açıklanan anlamını yansıtan bir resim çizmeleri istenir. Çizimler üzerine sohbet edilir.

1.5. Kitap Tanıtma Çalışmaları

Öğretmenin, kitap okumaya başlamadan önce kitabın adını, yazarını ve çizerini çocuklara tanıtması beklenir.

1.6. Kelime Bulma Oyunu

Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından çocuklara kelime öğretilmesine odaklanan kelime kartları hazırlanacaktır. Temalar bağlamında hazırlanan bu kartlarla zıt anlamlı ve eş anlamlı kelimeleri bulma, kelime-nesne eşleştirme gibi oyunlar oynanabilir.

2. İlkokul/Ortaokul Etkinlik Uygulama Rehberi

2.1. Türkçesini Söyleyelim

Bu çalışma için görsellerden yararlanılabileceği gibi okul dışı mekânlar da tercih edilebilir. Yabancı sözcüklerin tespit edilmesi ve Türkçe karşılıklarının belirlenmesi, bu kapsamda yapılabilecek çalışmalardan biridir. Etkinlikte öğrencilere, anlamını bilme olasılıklarının düşük olduğu sözcükleri ve/veya yabancı kökenli sözcükleri içeren görseller gösterilir. Ayrıca okula yakın bir sokak veya caddeye sınıfça gezi düzenlenebilir.

Öğrencilerden, görsellerde veya gezi sırasında karşılaştıkları, yabancı kökenli olduğunu veya Türkçe karşılığının kullanılabileceğini düşündükleri sözcükleri not etmeleri istenir. Gezi yapılmışsa sınıfa dönüldükten sonra not edilen sözcüklerin Türkçede yerleşik olup olmadığı Güncel Türkçe Sözlük, Kubbealtı Lugatı vb. sözlüklerden yararlanılarak belirlenir ve sözcüklerin anlamları öğrenilir.

Ardından, Türkçede karşılığı bulunan yabancı kökenli sözcüklerin Türkçe karşılıklarını belirlemeye yönelik bir çalışma yapılabilir. Öğrencilerden, bu sözcükler için uygun olduğunu düşündükleri Türkçe karşılıkları önermeleri istenir. Öğrencilerin önerileri üzerinde konuşularak farklı karşılıkların anlam, kullanım ve uygunluk açısından değerlendirilmesi sağlanır.

2.2. Kelimeler Zihnime Yerleşiyor

Bu çalışma, öğrencilerin yeni öğrendikleri sözcükleri kullanarak öğrendikleri sözcüklerin anlamlarını pekiştirmelerine ve bu sözcüklerden hareketle hayal güçlerini geliştirmelerine yöneliktir. Öğrencilere, çoğunluğu yeni öğrenecekleri sözcüklerden oluşan bir sözcük listesi verilir. Bu sözcüklerin birbirleriyle doğrudan ilişkili veya anlamca çok yakın olmamasına dikkat edilmelidir. Böylece öğrencilerin her bir sözcüğü ayrı ayrı ele alırken hayal güçlerini de kullanmaları sağlanır.

6116066426 - 6116066426 - 6116066426 - 6116066426

Öğrencilerden, verilen sözcükler çerçevesinde bir hikâye kurgulamaları ve yeni öğrendikleri sözcükleri doğru anlamlarıyla kullanmaları istenir. Örneğin öğrencilerden "tereddüt, cömert, pusula, ecdat, kıdem, acemi, loş, sığınak" sözcüklerinin anlamlarını önce uygun bir sözlükten öğrenmeleri, ardından bu sözcükleri kullanarak bir hikâye yazmaları istenir.

2.3. Biliyorum-Okuyorum

Bu sözcük etkinliği sınıfça yapılmaya uygundur. Bir öğrenci uygun bir sözlük seçer ve sözlükten rastgele bir sözcük belirler. Belirlediği sözcüğü arkadaşlarına söyler ve sözcüğün anlamını tahmin etmelerini ister. Öğrenciler sözcüğün anlamını tahmin eder. Tahminler alındıktan sonra sözcüğün sözlükteki anlamı okunur ve tahminlerle karşılaştırılır.

Ardından sıradaki öğrenci bir sözcük seçerek etkinliğe devam eder. Sırayla bütün öğrencilerin etkinliğe katılması sağlanır. Etkinlik, sözcük söylenerek yapılabileceği gibi sözcüğün anlamı verilerek öğrencilerden sözcüğü bulmalarının istenmesi şeklinde de uygulanabilir. Etkinlik, daha heyecanlı hâle getirilmek amacıyla yarışma şeklinde de düzenlenebilir.

2.4. Bu Sözcük Buraya Yakıştı

Öğrenciler için bir metin hazırlanır ve metindeki bazı yerler boş bırakılır. Ayrıca bazı sözcüklerin yer aldığı bir sözcük listesi hazırlanır ve bu sözcüklerin tanımları boş bırakılır. Listedeki sözcük sayısının metindeki boşluk sayısından fazla olmasına dikkat edilir. Bu çalışmada amaç, listede yer alan sözcüklerin öğrenilmesini ve doğru bağlamda kullanılmasını sağlamaktır.

Metin ve sözcük listesi öğrencilere verilir. Öğrencilerden, metindeki boşluklara uygun olduğunu düşündükleri sözcükleri yerleştirmeleri istenir. Daha sonra verilen sözcükleri uygun bir sözlükte bulmaları ve sözcüklerin anlamlarını okumaları sağlanır. Böylece yaptıkları tahminleri kontrol etmeleri ve varsa yanlışlarını düzeltmeleri sağlanır. Son olarak öğrencilerden, sözcük listesinde tanımları boş bırakılan sözcüklerin anlamlarını sözlükten yararlanarak yazmaları istenebilir.

2.5. Sözcük/Kavram Silsilesi

Bu çalışma, sözcüklerin anlamlarının pekiştirilmesine ve sözcükler ile kavramlar arasındaki ilişkilerin kurulmasına yardımcı olur. Öğrenciler için kavram haritası veya zihin haritası benzeri bir çalışma kâğıdı hazırlanır. Çalışma kâğıdı her öğrenciye verilir ve öğrencilerden eksik sözcükleri tamamlamaları istenir. Anlamını bilmedikleri sözcükler için sözlükten yararlanmaları belirtilir. Çalışma kâğıdında boş bırakılan alanlarda, öğrencilerin verilen sözcük veya kavramlar arasında ilişki kurmalarına yardımcı olacak küçük ipuçlarına yer verilebilir.

2.6. Öğrenme İstasyonları

Öğrenciler dört gruba ayrılır ve her grubun bir istasyonu temsil ettiği belirtilir. Bu istasyonların tanım, mâni/tekerleme, özlü söz ve şiir istasyonları olduğu açıklanır. Tanım istasyonundaki öğrenciler, kendilerine verilen sözcüğün anlamını sözlükten yararlanarak yazar veya tahmin eder. Mâni/tekerleme istasyonundaki öğrenciler, içinde verilen sözcüğün geçtiği bir mâni ya da tekerleme bulur veya ezberden söyler. Özlü söz istasyonundaki öğrenciler, verilen sözcüğün geçtiği bir özlü söz bulur veya kendileri üretir. Şiir istasyonundaki öğrenciler ise verilen sözcüğün geçtiği bir şiir bulur veya kendileri yazar.

Öğrencilere yeterli süre verildikten sonra öğretmen veya bir grup öğrenci istasyonları sırayla gezer ve her istasyonun sözcüsünü dinler. Bu etkinlik, sınıfın koşullarına göre farklı şekillerde düzenlenebilir.

2.7. Kutudaki Sözcükler

Küçük kâğıtlara sözcükler yazılır. Öğrencilerden sırayla bir kâğıt seçmeleri istenir. Öğrenciler, seçtikleri sözcüğün anlamını tahmin etmeye ve sözcüğü cümle içinde kullanmaya çalışırlar. Daha sonra uygun bir sözlükten sözcüğün anlamı okunur. Oyun, kâğıtlar bitene kadar devam eder.

2.8. Anlat Bakalım

Öğretmen, sınıfı A ve B olmak üzere iki gruba ayırır. Her gruptan bazı öğrenciler sözcü olarak belirlenir. Öğretmen, anlatılacak sözcüğü sessizce sözcünün kulağına söyler ve sözcüğü anlatması için bir dakika süre verir. Sözcü, verilen süre içinde sözcüğü mimikleri ve beden dili yardımıyla anlatmaya çalışır. İlk grup verilen süre içinde sözcüğü bilemezse ikinci gruba söz hakkı verilir. En çok puanı alan grup, öğretmen tarafından farklı şekillerde ödüllendirilebilir.

2.9. Bilen Oturur

Bu oyun, yeni öğrenilen sözcüklerin kavratılmasında etkili olarak kullanılabilir. Öğretmen, eş anlamlısı bulunan yeni öğrenilen sözcükleri ve bunların eş anlamlılarını tahtaya yazar. Sınıftaki bütün öğrenciler ayağa kaldırılır ve tahtadaki sözcüklerin eş anlamlıları sırayla öğrencilere sorulur. Doğru yanıtı veren öğrenci yerine oturur. Tahtadaki bütün sözcüklerin eş anlamlıları bulunana kadar oyuna devam edilir.

1606426-611606426-611606426-61160664

2.10. Anlamını Bul

Oyun için hazırlanan sözcükler, içi görünmeyen bir torbaya konur. Her takımın birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü oyuncuları sırasıyla yarışır. İlk takımın birinci oyuncusu torbadan bir sözcük seçer ve seçtiği sözcüğü diğer oyunculara göstermez. Sözcüğü, parantez içinde verilen ve kullanılmaması gereken sözcükleri kullanmadan, dolaylı anlatımlarla kendisinden sonra gelen takım arkadaşının bulmasını sağlamaya çalışır.

Takım arkadaşının anlatılan sözcüğü bilmesi durumunda takıma bir puan verilir. Sırasıyla diğer takımların birinci oyuncuları da aynı şekilde yarışır. Tüm takımların ilk turu tamamlandığında ikinci oyuncular torbadan birer sözcük çekerek üçüncü sıradaki takım arkadaşlarına anlatmaya çalışır. Oyun, bu şekilde tüm oyuncular sırayla sözcük anlatana kadar devam eder.

Oyunda kullanılacak sözcüklerin proje kapsamında öğrenilenler arasından seçilmesi ve sözcüklerin okulda öğretmen veya öğrenciler, evde ise ebeveynler veya çocuklar tarafından hazırlanması, etkinliğin farklı şekillerde uygulanmasına olanak sağlar.

2.11. Kelime Türetme

Kelime Türetme Oyunu için iki öğrenci tahtaya kaldırılır. İlk öğrencinin söylediği sözcüğün son harfiyle ikinci öğrenci, önceden belirlenen süre içinde yeni bir sözcük türetmeye çalışır. Tüm sözcüklerin proje kapsamında yeni öğrenilen sözcüklerden seçilmesine dikkat edilir. Aynı sözcük iki kez söylenmemelidir. Her yeni sözcük için ikinci öğrencinin hanesine bir puan yazılır. Bu uygulamayla öğrenciler, yeni öğrendikleri sözcüklerin söylenişlerini de tekrar ederek sözcükleri pekiştirirler.

2.12. Harflerden Sözcük Türetme

Öğretmen, proje kapsamında yeni öğrenilen sözcüklerden birini söyler ve öğrenciler bu sözcüğün harflerini yukarıdan aşağıya yazar. Öğrenciler, yukarıdan aşağıya sıralanan harflerden hareketle yeni sözcükler türetir. Türetilen sözcüklerin de proje kapsamında öğrenilen sözcüklerden olmasına dikkat edilir. Etkinlik, daha çok gruplar hâlinde uygulanabilir. Öğrenciler bu etkinlikle yeni öğrendikleri sözcükleri ve sözcüklerin doğru telaffuzlarını tekrar ederek sözcük dağarcıklarını geliştirirler.

2.13. Beyin Fırtınası

Öğrencilerin, verilen bir sözcüğü çağrıştıran veya bu sözcükle ilişkili sözcükleri söylemeleri esasına dayanan bir etkinliktir. Verilen sözcüğü çağrıştıran en fazla sayıda sözcüğü söyleyen öğrenci, etkinliği başarıyla tamamlamış olur. Etkinlik gerçekleştirilirken tek bir eser kaynak alınarak kapsam daraltılabilir.

2.14. Bu Nedir?

Bu alıştırmada, son harfi verilen varlık, eşya ve kavramların ipuçlarından yararlanılarak bulunması amaçlanır. Öğrenciler, numaralandırılmış beyaz kutuları doldurmak için öncelikle verilen ipuçlarını okurlar. Verilen ipucundan yararlanarak son harfi belirtilen varlığın, eşyanın veya kavramın adını boşluklara yazarlar. Bu etkinlik, sınıfta gruplar oluşturularak da uygulanabilir.

2.15. Hatırlatmaca

Belirlenen sözcüklerin başka sözcükleri çağrıştırmasını hedefleyen bir etkinliktir. Numaralandırılmış sözcük gruplarının çağrıştırdığı yeni sözcük, bulmacadaki ilgili boşluğa yazılır. Öğrencilere alıştırmanın nasıl uygulanacağı ayrıntılı olarak açıklanır. Hazırlanan örnek bulmaca sınıfta öğrencilerle birlikte çözülür.

2.16. Sözcük Yerleştirme

Sözcük yerleştirme etkinliğinde iki sözcük bulmacanın içine yerleştirilir. Bu sözcüklerden hareketle önceden belirlenen diğer sözcüklerin doğru bir şekilde boş karelere yerleştirilmesi sağlanır. Öğretmen, ilk uygulamayı kendisi yapar. Amaç, sözcüklerin doğru yerleştirilmesini sağlayarak öğrencilerin dikkatini sözcüklere yöneltmektir. Bu alıştırmayla öğrencilerin harf-sözcük analizi yapmaları ve sözcükleri daha iyi tanımaları sağlanır.

2.17. Yeni Adını Sen Bul

İş ve meslek adlarının Türkçe karşılıklarının kullanılması, Türkçenin doğru ve etkili kullanımını desteklemek açısından önemlidir. Bu amaçla çeşitli etkinlikler düzenlenebilir. Örneğin, "Yeni Adını Sen Bul" adıyla bir yarışma düzenlenerek yabancı kökenli meslek adları için yaratıcı Türkçe karşılıklar bulunabilir. Bunun yanı sıra "Eski Mesleğe Yeni Türkçe Ad" adlı bir hikâye atölyesi düzenlenebilir. Bu atölyede öğrencilerden bir mesleğin ne iş yaptığını anlatan bir hikâye yazmaları ve bu meslek için Türkçe bir ad önermeleri istenebilir. Son olarak "Meslekler Sözlüğü Oluşturma" çalışmasıyla farklı meslek adlarının araştırılması ve bunlar için önerilen Türkçe karşılıkların bir araya getirilmesi sağlanabilir.

2.18. Yazar Sözlüğü Oluşturma

Belirlenen temel eserler arasından seçilen bir yazara odaklanılabilir. Öğrenciler, yazarın eserlerinde geçen, günümüzde nadir kullanılan, anlamı değişmiş veya kültürel bağlamı yeterince bilinmeyen sözcükleri tespit eder. Elde edilen sözcükler ve anlamları derlenerek yazara özel bir sözlük hazırlanabilir. Örneğin, "Mehmet Âkif Ersoy Sözlüğü" adıyla, öğrencilerin hem dil becerilerini hem de sözcük dağarcıklarını geliştirmelerine ve yazarın dil ve üslubunu daha iyi anlamalarına katkı sağlayacak bir çalışma gerçekleştirilebilir.

2.19. Eser Sözlüğü Oluşturma

Öğrenciler, belirlenen temel eserleri inceleyerek eserlerde geçen, günümüzde nadir kullanılan, anlamı değişmiş veya kültürel bağlamı yeterince bilinmeyen sözcükleri tespit edebilir. Bu çalışma sonucunda eser odaklı bir sözlük hazırlanabilir. Örneğin, "Safahat Sözlüğü" gibi eser özelinde sözcük ve kavram derlemeleri yapılabilir. Bu süreç, öğrencilerin hem dil becerilerini geliştirmelerine hem de edebî metinleri daha bilinçli ve eleştirel bir şekilde anlamalarına katkı sağlar.

2.20. Çevrim İçi Sözlük Oluşturma

Çevrim içi sözlük oluşturma etkinliği, belirli bir konuya odaklanılarak öğrencilerin iş birliğiyle bir sözcük dağarcığı derlemesi yapmalarını sağlayan bir süreçtir. Bunun için basit bir form ve tablo sistemi kullanılabilir. İlk olarak "Sözcük", "Anlamı", "Türkçe Karşılığı" ve "Örnek Cümle" gibi başlıklar içeren bir form hazırlanır. Katılımcılar bu formu doldurarak sözcükleri ve karşılıklarını girer. Formdan elde edilen veriler otomatik olarak bir tabloya aktarılır. Son aşamada sözcükler alfabetik sıraya göre düzenlenir ve oluşturulan sözlük katılımcıların veya ilgili kişilerin kullanımına sunulur. Bu yöntem, fazla teknik bilgi gerektirmeden hızlı ve etkili bir şekilde ortak bir çevrim içi sözlük oluşturulmasını sağlar.

2.21. Yapay Zekâ ile Sözcüğünü Keşfet

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde belirledikleri bir sözcüğü yapay zekâ araçlarına sorarak sözcüğün anlamı, eş anlamlıları, zıt anlamlıları ve kullanımına ilişkin örnekleri araştırır. Elde edilen bilgileri Güncel Türkçe Sözlük gibi güvenilir sözlüklerden kontrol eder. Doğruluğu teyit edilen bilgilerden yararlanarak sözcüğün anlamını, eş anlamlı ve zıt anlamlılarını ve örnek cümlesini içeren bir "Sözcük Kartı" hazırlar. Hazırlanan kartlar sınıf veya okul panosunda sergilenebilir.

2.22. Mahallemizin Sözcükleri

Öğrenciler, aile büyüklerinden ve çevrelerindeki kişilerden yörede kullanılan, unutulmaya yüz tutmuş veya günlük yaşamda karşılaşılan farklı sözcükleri öğrenir. Öğrendikleri sözcüklerin anlamlarını, hangi durumlarda ve nasıl kullanıldığını araştırır; elde ettikleri bilgileri güvenilir sözlüklerden kontrol eder. Belirlenen sözcükler, anlamları ve örnek cümleleriyle birlikte sınıfın "Mahallemizin Sözcükleri" sözlüğünde bir araya getirilir. Hazırlanan sözlük sınıfta, okul panosunda veya uygun dijital ortamlarda paylaşılabilir.

2.23. Kelime Anlatma

Öğrencilere proje kapsamında öğrenilen veya seçilen bir kelime verilir. Öğrenciden, verilen kelime hakkında önceden hazırlık yapmaksızın kısa bir konuşma yapması istenir. Konuşmada kelimenin anlamına, çağrıştırdığı duygu ve düşüncelere, günlük yaşamda kullanımına veya kelimeyle ilişkili kavramlara yer verilebilir. Bu etkinlikle öğrencilerin kelimeleri sözlü ifade içinde kullanmaları, düşüncelerini yapılandırmaları ve kendilerini sözlü olarak ifade etmeleri amaçlanır.

2.24. Dönem Sonu İyi Örnekler

Amaç: Dönem boyunca yürütülen çalışmaların görünürlüğünü artırmak ve iyi uygulamaları paylaşmak

Uygulama:

- Okullar, dönem boyunca yürütülen faaliyetlerden seçilen ürünleri okul yürütme komisyonuna teslim eder.
- Ürünler; özgünlük, dil doğruluğu, sözlük kullanımı ve paylaşılabilirlik ölçütlerine göre tasnif edilir.
- Seçilen iyi örnekler okul, ilçe ve il düzeyinde paylaşılır.

Beklenen ürün: Dönem sonu iyi örnek dosyası

16066426 - 61160664

2.25. Dilimizin Zenginlikleri Yıl Sonu Şöleni

Amaç: Yıl boyunca üretilen çalışmaları sergilemek, öğrencilerin emeklerini görünür kılmak ve proje kültürünü yaygınlaştırmak

Uygulama:

- İlçelerden gelen materyaller il yürütme komisyonunca tasnif edilir.
- Sergi, sunum, dinleti, kısa video gösterimi ve ödüllendirme bölümleri planlanır.
- Şölen sonunda seçilen ürünler dijital arşive eklenir ve yıl sonu raporuna işlenir.

Beklenen ürün: Yıl sonu sergi/şölen dosyası ve il raporu

Not: Proje kapsamındaki faaliyetler gerçekleştirilirken özel gereksinimli öğrencilerin etkinliklere katılımını teşvik edici ve kolaylaştırıcı tedbirlerin alınması; gerektiğinde yönerge, süre, materyal, grup yapısı veya öğrencilerin kendilerini ifade etme biçimlerinde uygun düzenlemeler yapılması ve öğrencilerin etkinliklerden azami ölçüde yararlanmalarının sağlanması beklenmektedir.

3. Lise Etkinlik Uygulama Rehberi

3.1. Dîvânu Lugâti't-Türk Canlı Harita Çalışması

Sınıf küçük çalışma gruplarına ayrılır; her gruba Kaşgarlı Mahmud'un abidevi eseri Dîvânu Lugâti't-Türk'ten seçilmiş tarihî ve kültürel değeri yüksek özgün kelimeler verilir. Öğrenciler bu kelimelerin güncel TDK sözlük anlamlarını, etimolojik köken bilgilerini ve XI. yüzyıl metinlerindeki kullanım bağlamlarını akademik ve güvenilir kaynaklar üzerinden kapsamlı biçimde araştırır. Elde edilen veriler doğrultusunda kelimeler geniş bir Türk dünyası haritası üzerinde coğrafi bölge, kültürel etkileşim, kullanım alanı veya çağrışım ilişkilerine göre görsel ögelerle desteklenerek konumlandırılır. Her grup hazırladığı kelimelerin tarihî, sosyal ve dil bilimsel önemini sınıfa sunarak etkileşimli ve canlı bir haritaya dönüştürür.

3.2. Anlamını Bul Panosu ve Dijital Kelime Avı

Öğretmen, haftanın temasına veya incelenen edebî metne uygun zengin bir kelime havuzu oluşturup bu kelimeleri yönlendirici ipucu cümleleri ve görsellerle okul ilan panosuna ve sınıfın dijital platformuna yerleştirir. Öğrenciler kelimelerin detaylı sözlük anlamlarını, eş ve yakın anlamlılarını, zıt anlamlılarını ve günlük hayattaki örnek kullanımlarını bireysel veya grup hâlinde araştırır. Hafta sonuna doğru yanıtlar sınıfta değerlendirilip "Kelime Duvarı"na eklenerek öğrenci cümleleriyle zenginleştirilmiş dijital ve basılı bir sınıf sözlüğü oluşturulur.

3.3. Klasik Metinlerle Kelime Arkeolojisi Dijital Panosu

Öğrenciler; Türk edebiyatının klasik metinlerinden anlamı unutulmaya yüz tutmuş, günümüzde seyrek kullanılan veya anlam kaymasına uğramış kelimeleri seçerek sözlük anlamı, metindeki bağlamı, geçirdiği tarihî anlam değişimleri ve deyim/atasözü ilişkileri üzerine ayrıntılı notlar hazırlar. Hazırlanan araştırmalar dijital panolarda veya etkileşimli sunu dosyalarında birleştirilerek QR kod destekli okul sergileri, dijital kataloglar ve sınıf içi sunumlar aracılığıyla tüm okul topluluğunun erişimine açılır.

3.4. Kadim Kelimeler Tabu Turnuvası

Kadim kelimeler kökeni çok eskilere dayanan, köklü bir geçmişe ve derin bir kültürel birikime sahip, zamanın sınavından geçerek günümüze ulaşmış sözcüklerdir. Sözlüklerden seçilen kadim kelimeler ve yasaklı ipucu kelimeler kartlara yazılır. Öğrenciler takımlara ayrılır; anlatıcı, kelimeyi yasaklı sözcükleri kullanmadan takımına anlatır. Her turun sonunda kelimenin sözlük anlamı okunur ve örnek cümle kurulur. Turnuva sonunda en çok kelimeyi doğru açıklayan takım belirlenir.

3.5. Yapay Zekânın Gözünden Kadim Sözler Dijital Sergisi

Öğrenciler kültürümüzün derinliğini yansıtan bir atasözü, deyim veya kadim kelime seçip bu ifadenin kökenini, kullanım bağlamını ve arkasındaki kültürel hikâyeyi derinlemesine araştırır. Öğretmen rehberliğinde güvenli ve etik yapay zekâ görsel üretme araçları kullanılarak sözün anlam dünyasını ve soyut boyutunu betimleyen özgün dijital görseller tasarlanır. Görsellerin altına sözün anlamı, TDK kaynak bilgisi ve öğrencinin kişisel tahlili eklenerek dijital sergiye dönüştürülür. Tüm bu süreçte kişisel verilerin korunması ilkesine uyularak çıktılar öğretmen denetiminden geçirilir.

3.6. Kadim Sözler Kaligrafi ve Tasarım Yarışması

İl yürütme komisyonunun duyurduğu yarışma şartnamesi, değerlendirme ölçütleri ve teslim takvimi doğrultusunda öğrenciler seçtikleri kadim bir sözü, deyimi veya atasözünü kaligrafi (güzel yazı) sanatı ve görsel tasarım ilkeleriyle estetik bir biçimde kâğıda veya dijital ortama aktarır. Çalışmanın alt köşesinde sözün kısa anlamı, köken bilgisi ve kaynakça özeti yer alırken okul, ilçe ve il düzeyindeki sergilerde dereceye giren eserler ödüllendirilir ve sergilenir.

61160664 - 61160664 - 61160664

3.7. Yapay Zekâ ile Türkçenin Doğru Kullanımı Tasarım Yarışması

Öğrenciler sosyal medya, dijital mesajlaşmalar veya internet yayınlarında sıkça karşılaşılan yazım, imla, kelime seçimi ve yabancı kelime özentisinden kaynaklanan dil yanlışlarını tespit ederek doğrusunu TDK sözlükleri, yazım kılavuzları ve öğretmen rehberliğinde doğrular. Yanlış ve doğru kullanımı karşılaştırmalı olarak sunan farkındalık artırıcı afiş, infografik veya dijital kart tasarımları hazırlanır. Tasarımlarda yapıcı, eğitici ve teşvik edici bir dil kullanılarak alaycı, dışlayıcı ve kişileri hedef gösteren örneklerden titizlikle kaçınılır.

3.8. Dijital Sözlük Kısa Video Serisi

Öğrenci veya gruplar seçtikleri kelimelerin detaylı anlamını güvenilir sözlüklerden doğruladıktan sonra kelimenin doğru telaffuzunu, anlamını, edebî bir örnek cümlesini ve yaygın yapılan yazım/kullanım hatalarına dair uyarıları içeren 30-60 saniyelik dinamik video senaryoları hazırlar. Telifsiz ses ve görsel materyallerin kullanıldığı, KVKK ve veli izin onay süreçlerinin eksiksiz tamamlandığı videolar okulun resmi dijital kanallarında haftalık seriler hâlinde yayımlanarak dijital okul sözlüğü arşivi oluşturulur.

3.9. Ayıkla Sosyal Medyanın Dilini Sözlük Çalışması

Öğrenciler dijital mecralarda ve sosyal medyada yaygınlaşan yabancı kökenli, bozulmuş, yozlaştırılmış veya özensiz kelimeleri örnek kullanım cümleleriyle birlikte listeleyip bu kelimelerin Türkçedeki en uygun karşılıklarını ve doğru yazım şekillerini araştırır. Veriler düzenlenerek "Sosyal Medya Dili Sözlükçesi" veya dijital pano formatına getirilir; sınıf içi tartışma oturumlarıyla dil bilinci pekiştirilir.

3.10. En Doğru Dijital İçerik Yarışması

İl yürütme komisyonunun belirlediği formatta (kısa video, afiş, sosyal medya gönderi dizisi veya sesli anlatım/podcast) öğrenciler TDK ve güvenilir kaynaklarca doğrulanmış kelimeler, kurallı cümle yapısı ve kusursuz imla ile özgün dijital içerikler üretir. Hazırlanan ürünler Türkçenin doğru ve etkili kullanımı, özgünlük, kaynak güvenilirliği, teknik görsel/ses düzeni ve estetik nitelik gibi ölçütler çerçevesinde uzman jüri tarafından değerlendirilerek ödüllendirilir.

3.11. Türkçesini Söyleyelim

Öğrenciler günlük yaşamlarında, tabela ve mağaza isimlerinde, reklamlarda veya dijital mecralarda karşılaştıkları yabancı kökenli kelimeleri listeleyip bu kelimelerin Türkçede yerleşik bir karşılığının olup olmadığını sözlüklerden denetler. Yabancı kelimeler yerine kullanılabilecek Türkçe karşılıklar önerilir. Önerilen sözcüklerin neden daha uygun, ahenkli ve köken açısından zengin olduğu dil bilgisi ve anlam bilimsel yönlerden gerekçelendirilir.

3.12. Kelimeler Zihnime Yerleşiyor

Öğretmen, öğrencilerin kelime hazinesini zenginleştirecek ve çoğunun ilk kez karşılaşacağı nitelikli kelimelerden oluşan kapsamlı bir liste sunar. Öğrenciler kelimelerin detaylı anlamlarını ve kullanım alanlarını TDK sözlüğünden inceledikten sonra seçilen yeni sözcükleri içeren özgün kısa hikâyeler, denemeler veya diyalog metinleri kaleme alır. Hazırlanan metinler sınıfta okunarak kelimelerin bağlama uygunluğu ve ifade gücü değerlendirilir.

3.13. Biliyorum, Okuyorum

Sınıfta bir öğrenci sözlükten seçtiği derinlikli bir kelimeyi arkadaşlarına okuyarak kelimenin anlamı hakkında tahmin yürütmelerini ister. Öğrenciler kelimenin kök, ek ve çağrışım ögelerinden yola çıkarak mantıklı tahminlerde bulunur; en yakın tahminler sınıfça tartışıldıktan sonra kelimenin TDK sözlüğündeki resmi anlamı yüksek sesle okunur ve akılda kalıcılığı sağlamak için yeni örnek cümlelerle pekiştirilir.

3.14. Bu Sözcük Buraya Yakıştı

Öğretmen, içerisinde anlam bütünlüğünü tamamlayacak boşluklar bulunan edebi bir metin ve bu boşluk sayısından daha fazla seçeneğe sahip çeldiricili bir kelime listesi hazırlar. Öğrenciler metnin bağlamına, mantık akışına ve üslubuna en uygun kelimeleri boşluklara yerleştirir; uygulama sonunda cevaplar sözlükten denetlenerek yanlış tercihler düzeltilir ve öğrenciler listede kalan kelimelerle kendi özgün cümlelerini kurgular.

3.15. Âkif'in İzinde Safahat'ın Gölgesinde

Öğrenciler İstiklâl Marşı veya Mehmet Âkif Ersoy'un abidevi eseri Safahat'tan en az üç imgesel ve derinlikli kelime seçerek bu kelimelerin anlamlarını, metindeki şairane işlevlerini ve hissettirdiği duygusal çağrışımları araştırır. Seçilen kelimeleri içeren anlamlı cümleler ve görsel tasarımlar birleştirilerek özgün afişler hazırlanır. Okul, ilçe ve il elemelerinden geçen eserler Mehmet Âkif Ersoy'u Anma Haftası etkinlikleri kapsamında sergilenir.

61160664 - 61160664 - 61160664

3.16. Gönül Coğrafyamızın Şairleri Karşılaştırmalı Okuma Günleri

Öğrenciler farklı Türk coğrafyalarından (Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan vb.) iki şair veya metin seçerek metinlerde geçen ortak kelimeleri, temaları, imgeleri ve kültürel değerleri tespit eder. İncelemeler karşılaştırmalı okuma fişlerine kaydedilir ve sınıfta düzenlenen sunum oturumunda paylaşılır. Türk dünyasının edebî, dilsel ve kültürel birliği bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilir.

3.17. Türk Lehçelerinde Fiil Çekimleri Karşılaştırma Panosu

Öğrenciler Türk lehçelerinde ortak olarak kullanılan en az on fiil seçerek bu fiillerin farklı lehçelerdeki (Türkiye Türkçesi, Azerbaycan, Kazak, Kırgız, Özbek, Tatar vb.) kişi, zaman ve kip çekimlerini akademik ve güvenilir kaynaklardan araştırır. Ses değişimleri, ek yapıları ve anlam ilişkileri karşılaştırmalı bir tablo hâlinde pano çalışmasına dönüştürülür ve öğretmen denetiminden geçirilerek sınıfta sunulur.

3.18. Türk Dünyası Ortak Sözcükler Afiş Yarışması

İl yürütme komisyonu tarafından duyurulan şartname doğrultusunda öğrenciler Türk dünyasında ortak kullanılan sözcükleri anlam, köken ve kullanım yaygınlığı açısından araştırır. Tasarlanan afişlerde sözcüğün farklı lehçelerdeki yazım biçimleri, Türkçe açıklaması ve kültürel derinliğini temsil eden estetik görsel ögeler yer alır. Dereceye giren eserler il düzeyinde sergilenir.

3.19. Kelimelerin Sırrında Bir Gönül Dostu: Âşık Veysel

Öğrenciler Âşık Veysel Şatıroğlu'nun edebiyatımızdaki yeri ve geleneksel âşıklık kültürü üzerine araştırma yapıp şiirlerindeki derinlikli kelimeleri, deyimleri ve yöresel halk söyleyişlerini tespit eder. Belgesel izleme ve ses kayıtları dinleme etkinlikleriyle ozanın dünya görüşü kavranır. "Kara Toprak" gibi seçkin eserler imge ve edebî sanatlar açısından tahlil edilir. Öğrenciler "Veysel'in İzinde Gönül Dili" konulu özgün denemeler yazar.

3.20. Çevrim İçi Ozan Sözlüğü ve Kelime Havuzu Yarışmaları

Âşık Veysel ve halk edebiyatının zengin söz varlığını dijital ortamda ortak bir kütüphanede toplamak amacıyla; kelime, anlam, kaynak metin ve örnek cümle alanlarını içeren çevrim içi formlar doldurulur. Toplanan veriler öğretmen denetiminden geçirilerek alfabetik bir "Çevrim İçi Ozan Sözlüğü" oluşturulur ve bu kelime havuzu referans alınarak sınıf ile okul genelinde etkileşimli bilgi yarışmaları düzenlenir.

3.21. Dönem Sonu İyi Örnekler ve Dilimizin Zenginlikleri Yıl Sonu Şöleni

Dönem Sonu İyi Örnekler

Amaç: Dönem boyunca yürütülen çalışmaların görünürlüğünü artırmak ve iyi uygulamaları paylaşmak

Uygulama:

- Okullar her faaliyetten seçilen ürünleri okul yürütme komisyonuna teslim eder.
- Ürünler; özgünlük, dil doğruluğu, sözlük kullanımı ve paylaşılabilirlik ölçütlerine göre tasnif edilir.
- Seçilen iyi örnekler okul, ilçe ve il düzeyinde paylaşılır.

Beklenen ürün: Dönem sonu iyi örnek dosyası

Dilimizin Zenginlikleri Yıl Sonu Şöleni

Amaç: Yıl boyunca üretilen çalışmaları sergilemek, öğrencilerin emeklerini görünür kılmak ve proje kültürünü yaygınlaştırmak

Uygulama:

- İlçelerden gelen materyaller il yürütme komisyonunca tasnif edilir.
- Sergi, sunum, dinleti, kısa video gösterimi ve ödüllendirme bölümleri planlanır.
- Şölen sonunda seçilen ürünler dijital arşive eklenir ve yıl sonu raporuna işlenir.

Beklenen ürün: Yıl sonu sergi/şölen dosyası ve il raporu

Dönem boyunca yürütülen tüm faaliyetlerden öne çıkan özgün ve nitelikli ürünler okul yürütme komisyonunca toplanıp özgünlük, dil doğruluğu, kaynak kullanımı ve estetik kriterlere göre tasnif edilir. Seçilen en iyi örnekler ilçe ve il düzeyinde paylaşılarak büyük yıl sonu şölenlerinde sergilenir, dinleti ve sunumlarla tanıtılarak dijital arşive ve yıl sonu raporuna eklenir.

61160664 - 61160664 - 61160664

ESER LİSTELERİ

a. Okul Öncesi Eser Listesi

- 365 Gün Öykü Kitabı (53 Kitap)
- Eğitime Erken Eğitimle Başla: EÇE Projesi kapsamında hazırlanan öykü kitapları (36 Kitap)
- Eğitimde Birlikteyiz: Engeli Olan Çocuklar İçin Kapsayıcı Erken Çocukluk Eğitimi Projesi kapsamında hazırlanan öykü kitapları (36 Kitap)
- Demokrasi: Gelecek Bizim Öykü Kitapları (5 Kitap)
- EBA üzerinden erişime açılan okul öncesi çocuklara yönelik şiir, tekerleme, parmak oyunları ve çocuk şarkıları materyallerinden faydalanılabilir.

b. İlkokul Eser Listesi

- TEGM Bizim Hikâyemiz Serisi (39 Kitap)
- Türk Masalları
- Türk Bilmeceleri
- Türk Tekerlemeleri
- Ömer Seyfettin Seçme Hikâyeler
- Çocuk Şiirleri Antolojisi
- Memleket Şiirleri Antolojisi
- Mesneviden Seçme Hikâyeler

c. Ortaokul Eser Listesi

- Türk Masalları
- Türk Bilmeceleri
- Türk Tekerlemeleri
- Dede Korkut Hikâyeleri (6, 7 ve 8. sınıflar için)
- Ömer Seyfettin Seçme Hikâyeler
- Refik Halit Karay Seçme Hikâyeler
- Sait Faik Abasıyanık Seçme Hikâyeler
- Çocuk Şiirleri Antolojisi
- Memleket Şiirleri Antolojisi
- Safahat (5, 6, 7 ve 8. sınıflar için)
- Mesneviden Seçme Hikâyeler (6, 7 ve 8. sınıflar için)
- Yunus Emre Divanı (5, 6, 7 ve 8. sınıflar için)
- Fatih Sultan Mehmed'e Nasihatler (5, 6, 7 ve 8. sınıflar için)
- Mesnevi'nin Ruhu (7 ve 8. sınıflar için)
- Kâmil İnsan (8. sınıf için)
- Ebu Ali Sina Hikâyeleri (7 ve 8. sınıflar için)
- Yüce Hedefler Kitabı (8. sınıf için)
- Seyahatnâme

61160664 - 61160664 - 61160664

ç. Lise Eser Listesi

- Safahat (Hazırlık, 9, 10, 11, 12. Sınıflar)
- Yunus Emre Divanı (Hazırlık, 9, 10, 11, 12. Sınıflar)
- İlimlerin Sayımı (11, 12. Sınıflar)
- Mîzânü'l-Hak (10, 11, 12. Sınıflar)
- Leylâ vü Mecnûn (11, 12. Sınıflar)
- Rind ile Zâhid Sıhhat ile Maraz (11, 12. Sınıflar)
- Ahlak Dersleri (Hazırlık, 9, 10, 11, 12. Sınıflar)
- Siyasetname (Hazırlık, 9, 10, 11, 12. Sınıflar)
- Pendname-i Attar Şerhi (Hazırlık, 9, 10, 11, 12. Sınıflar)
- Tehzibu'l Ahlak (Hazırlık, 9, 10, 11, 12. Sınıflar)
- Ariflerin Delili (10, 11, 12. Sınıflar)

SÖZLÜK LİSTELERİ

a. Türkçe Sözlük Kaynakçası

- Burhân-ı Katı
- Misalli Büyük Türkçe Sözlük (3 Cilt)
- Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü
- Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat
- Yeni Tarama Sözlüğü
- Divânu Lügati't-Türk Dizini
- Büyük Türkçe Sözlük
- Elehçetü'l-Lügat, Matbaa-i Âmire
- Türkçe Dilinin Etimolojisi Sözlüğü
- Türk Dili Sözlüğü
- Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü
- Türk Lügati, İstanbul
- Divânu Lügati't-Türk, I-III
- Gramer Terimleri Sözlüğü
- İki Kur'an Sözlüğü Lügat-ı Ferişteoğlu ve Lügat-ı Kânûn-ı İlâhî
- Ahter-i Kebîr
- Farsça-Türkçe Türkçe-Farsça Sözlük
- Kâmûs-ı Türkî
- Kâmûsu'l-A'lâm
- Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lügatı
- XV. Yüzyıl Başlarında Yapılmış "Satırarası" Kur'ân Tercümesi
- Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü
- Bahşayşi Lügati /Eski Oğuzca Sözlük

61160664 - 61160664 - 61160664

- Kıpçak Türkçesi Sözlüğü
- Türkçe Sözlük I-II
- Türkçe Sözlük I-IV
- Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü
- Türkçede Yakın ve Karşıt Anlamlılar Sözlüğü
- Sınıflandırılmış Türk Atasözleri
- Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü I-II
- Türk İşaret Dili Sözlüğü

b. Türkçe Sözlükler

- Asırlar Boyu Tarihi Seyri içinde Misalli Büyük Türkçe Sözlük
- Pratik Türkçe Sözlük
- Büyük Türkçe Sözlük
- Türk Dili Sözlüğü
- Hayat Büyük Türkçe Sözlüğü
- Türkçe Sözlük
- Okyanus Ansiklopedik Türkçe Sözlük
- Türkçe Öğreten Sözlük

c. Türkçe Eş Anlamlı ve Karşıt Anlamlılar Sözlükleri

- Türkçede Anlamdaş ve Karşıt Kelimeler Sözlüğü
- Türkçede Yakın ve Karşıt Anlamlılar Sözlüğü
- Türkçede Eş ve Karşıt Anlamlar Sözlüğü

ç. Deyimler Sözlükleri

- Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü
- Ortak Kültür Sözlüğü
- Sınıflandırılmış Türk Atasözleri

d. Söyleyiş Sözlükleri

- Konuşma Dili ve Türkiye Türkçesinin Söyleyiş Sözlüğü

e. İmla Terimleri Sözlükleri

- Edebiyat Terimleri Sözlüğü
- Yazın Terimleri Sözlüğü
- Edebiyat Bilgileri Sözlüğü
- Türk Edebiyatı Ansiklopedisi
- Açıklamalı Edebiyat Terimleri Sözlüğü
- Edebiyat Terimleri Sözlüğü
- Istılahat-ı Edebiyye
- Talim-i Edebiyat

611606642 - 611606642 - 611606642

f. Başka Dillerden Sözlükler

- Arapça- Türkçe Yeni Kamus
- Büyük Fransızca-Türkçe Sözlük
- İngilizce - Türkçe Sözlük
- Latince Türkçe Sözlük
- Lügatname-i Dehhud
- Rusça Temel Sözlük (Rusça-Türkçe / Türkçe- Rusça)
- Sanskritçe Türkçe Sözlük
- Türkce- Almanca Sözlük
- Yunanca - Türkçe, Türkçe - Yunanca Sözlük

g. Farklı Alanlarda Sözlükler

- Türkçe Bitki Adları Sözlüğü
- Türkçenin Büyük Argo Sözlüğü
- Edebiyat Lügati
- Anadolu Kuş Adları Sözlüğü
- Tasavvuf Sözlüğü
- Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü
- Türkçede Renkler Sözlüğü
- Türk Dilince Dualar Sözlüğü
- Belagat Terimleri Sözlüğü
- TÜBİTAK Sosyal Bilimler Ansiklopedisi

EKLER

- EK-1: Okul Öncesi Eylem Planı (Excel Tablo)
- EK-2: İlkokul Eylem Planı (Excel Tablo)
- EK-3: Ortaokul Eylem Planı (Excel Tablo)
- EK-4: Lise Eylem Planı (Excel Tablo)

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres: Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, Kültür Sanat ve Spor Etkinlikleri Daire Başkanlığı, Emniyet Mahallesi, MEB Beşevler Kampüsü, H Blok, Yenimahalle/Ankara

Telefon: 0 (312) 413 57 00

Elektronik Posta: ogm_sosyaletkinlik@meb.gov.tr

Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Telefon: 0 (312) 413 15 99

611606642 - 611606642 - 611606642 - 611606642

611606642 - 611606642 - 611606642 - 611606642